

قانون حق عملکردی در گمرک

فصل چهارم کتاب قانون امور گمرکی - حق عملکردی در گمرک

بخش یکم- تعریف حق العمل کار و شرایط عمومی حق العمل کاری در گمرک

ماده ۳۷۶ - حق العمل کار در گمرک به شخصی (اعم از حقیقی یا حقوقی) اطلاق می‌شود که تشریفات گمرکی کالای متعلق به شخص دیگری را به وکالت از طرف آن شخص در گمرک انجام بدهد کسانی که بدون داشتن کارت حق العمل کاری تشریفات گمرکی کالا را به وکالت انجام می‌دهند نمی‌توانند بیش از ۱۰ مرتبه در سال به این کار اقدام نمایند.

مستخدمین تجارتخانه‌ها یا مستخدمین حق العمل کاران که منحصرأ کارهای آن تجارتخانه یا آن حق العمل کار را در گمرک انجام می‌دهند مشمول مقررات ماده ۳۸۲ این آیین‌نامه خواهند بود.

ماده ۳۷۷ - هیچ شخصی به عنوان حق‌العمل کار در گمرک پذیرفته نمی‌شود مگر اینکه پروانه مخصوص این شغل را از گمرک ایران تحصیل نموده باشد.

پروانه حق العمل کاری در گمرک به اشخاصی داده می‌شود که دارای کارت بازرگانی بوده و حایز شرایط مذکور در زیر باشند:

۱-تابعیت ایران

۲-سن کمتر از بیست و پنج سال نباشد.

۳-نداشتن محکومیت به جنحه و جنایت و عدم سابقه قاچاق در گمرک به گواهی کتبی مقامات مربوط.

۴-حداقل داشتن دیپلم دبیرستان، دارندگان مدارک تحصیلی بالاتر در شرایط مساوی حق تقدم خواهند داشت.

۵-کارمند دولت نباشد.

۶-پذیرفته شدن در امتحان قانون امور گمرکی و آیین نامه آن که از طرف گمرک هر سال یکبار به عمل خواهد آمد.

تبصره - اشخاصی که در تاریخ تصویب این آیین نامه بیش از سه سال سابقه حق‌العمل کاری دارند از داشتن مدرک تحصیلی فوق و دادن امتحان معاف خواهند بود ولی پس از یکسال تمدید کارت حق‌العمل کاری آنها موکول به توفیق در امتحان موضوع این ماده خواهد بود.

ماده ۳۷۸ - حق العمل کاران به دو طبقه تقسیم و از آنان وجه‌الضمان نقدی یا تضمین بانکی به شرح زیر اخذ می‌شود:

۱- کسانی که درآمد غیرخالص حق‌العمل کاری سالانه آنها تا چهارصد هزار ریال باشد یکصد هزار ریال

۲- کسانی که درآمد غیر خالص حق‌العمل کاری سالانه آنها تا چهارصد هزار ریال به بالا باشد دویست هزار ریال

تبصره ۱ - وجوهی که به عنوان وجه‌الضمان اخذ می‌شود تا موقعی که حق‌العمل کار در گمرک به شغل خود ادامه می‌دهد باید در بانک به حساب سپرده ثابت گذارده شود و سود آن عاید صاحب وجه می‌گردد.

تبصره ۲ - در صورتیکه میزان درآمد حق‌العمل کار در یک سال طبق دفتر مذکور در ماده ۳۸۳ این آیین نامه از حدنصاب تجاوز نماید موظف است موقع تمدید پروانه تضمین خود را به تناسب کارکرد سالانه افزایش دهد.

ماده ۳۷۹ - برای تحصیل پروانه حق‌العمل کاری در گمرک داوطلبان این شغل باید کتبا از گمرکی که می‌خواهند در آنجا حق‌العمل کاری کنند درخواست صدور پروانه نمایند متقاضی باید به درخواست خود مدارک حایز بودن شرایط مذکور در ماده ۳۷۷ این آیین‌نامه که از طرف مقامات صلاحیتدار باید صادر شده باشد با سه قطعه عکس ضمیمه نماید، رییس گمرک مزبور درخواست و ضامیم آنرا رسیدگی و تحقیقاتی نیز درباره سوابق متقاضی به عمل آورد. در صورتیکه اشکالی در قبول تقاضا به نظرش نرسد پروانه صادر و امضاء و آنرا به ضمیمه درخواست و ضامیم ضمن گزارش برای تصویب و امضاء به گمرک ایران ارسال می‌دارد. موقع تسلیم پروانه به ذینفع باید به نسبت درجه‌بندی به ترتیب ۱۰۰ و ۲۰۰ ریال از او اخذ و معادل آن تمبر به پروانه الصاق و ابطال شود.

تبصره ۱ - درخواست حق‌العمل کاری روی اوراق چاپی طبق نمونه مخصوص تنظیم و امضاء متقاضی باید در ذیل تقاضانامه از طرف دفاتر اسناد رسمی گواهی شده باشد.

تبصره ۲ - اشخاصی که در گمرک‌خانه‌های مختلف می‌خواهند به حق‌العمل کاری بپردازند در تقاضای خود باید این نکته را تصریح نمایند و درخواست خود را برای صدور پروانه مستقیماً به گمرک ایران تسلیم دارند. گمرک ایران مجاز است به تناسب حجم کار و خصوصیات هر یک از گمرک‌خانه‌ها تعداد حق‌العمل کاران را تعیین و محدود نماید و برای تأمین این منظور ادارات گمرک شهرستانها موظفند تا قبل از پایان دی ماه هر سال عده حق‌العمل کاران را که در سال بعد مورد احتیاج خواهد بود به مرکز گزارش دهند تا گمرک ایران برای صدور پروانه جدید با رعایت مفاد ماده ۳۷۷ این آیین‌نامه و حق تقدم از نظر معدل امتحانات مربوط اقدام نماید.

ماده ۳۸۰ - مدت اعتبار پروانه حق العمل کاری فقط یکسال از تاریخ صدور آن است در صورتیکه دارنده پرونده مایل به ادامه حق العمل کاری در گمرک باشد باید قبل از انقضای مدت و با پرداخت بهای تمبر پروانه و تسلیم دفتر مخصوص حق العمل کاری موضوع ماده ۳۸۳ این آییننامه درخواست تمدید آن را از گمرکی که پروانه را گرفته بکند، رییس گمرک محل در صورتیکه تخلفی که مستلزم محرومیت دایم یا موقت از شغل حق العمل کاری باشد از متقاضی ندیده و ادامه شغل او را صلاح بداند، می تواند با ملاحظه دفتر حق العمل کاری سال قبل و پلمپ و امضای دفتر حق العمل کاری سال بعد تا یکسال دیگر پروانه را تمدید نماید.

تبصره - درجه بندی گمرکخانه های موضوع این ماده اول دی ماه هر سال وسیله گمرک ایران تعیین و اعلام می گردد.

ماده ۳۸۱ - حق العمل کار موظف است اصل و کالتنامه رسمی ثبتی اشخاصی که به حساب آنها تشریفات گمرکی را انجام می دهد طبق نمونه ای که گمرک ایران تعیین می نماید تنظیم و به گمرک ایران تسلیم و رونوشت گواهی شده آن را در هر مورد به اظهارنامه تسلیمی ضمیمه نماید.

ماده ۳۸۲ - برای مستخدمین تجارتخانه ها و مستخدمین حق العمل کاران که جهت انجام تشریفات گمرکی یا کمک در انجام امور گمرکی به گمرک مراجعه و منحصرأ کارهای مربوط به تجارتخانه یا حق العمل کار مربوط را انجام می دهند با رعایت شرایط و تشریفات زیر کارت مخصوصی صادر می گردد.

الف - این قبیل اشخاص علاوه بر داشتن سواد در حدود سوم دبیرستان و داشتن اطلاعات مربوط به امور گمرکی باید دارای شرایط مقرر در بندهای ۱ و ۳ و ۵ ماده ۳۷۷ این آییننامه باشند و درباره این قبیل مستخدمین حداقل سن بیست سال خواهد بود.

ب - اگر فقط به عنوان کمک در انجام تشریفات گمرکی دخالت نمایند باید معرفی نامه ای که امضاء آن در دفاتر اسناد رسمی گواهی شده باشد از طرف تجارتخانه یا حق العمل کار با تعیین حدود مداخله در امور ارایه نمایند در اینصورت حق امضای اوراق و اظهارنامه را نداشته و این قبیل اوراق فقط با امضای بازرگان یا حق العمل کاری که از طرف صاحب کالا وکالت دارد در گمرک قبول می شود.

ج - اگر بخواهند اظهارنامه و اوراق را نیز امضاء کنند باید وکالت نامه رسمی و ثبتی با رعایت شرایط ماده ۳۸۱ این آییننامه از صاحب کالا در دست داشته و به گمرک تسلیم و رونوشت گواهی شده آنرا در هر مورد به اظهارنامه تسلیمی ضمیمه نمایند. در صورتیکه چنین اختیاری از طرف حق العمل کار به مستخدم خود داده شود به شرطی پذیرفته می شود که آن حق العمل کار طبق وکالتنامه صاحب کالا که به گمرک تسلیم نموده وکالت در توکیل هم داشته باشد.

در هر دو حال دهنده معرفی نامه یا وکالتنامه باید نسبت به اعمال شخص معرفی شده به گمرک به شرح زیر ضمانت کتبی بسپارد:

«اینجانب..... دارای کارت بازرگانی / پروانه حق العمل کاری شماره..... صادره از اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران تعهد می‌نمایم هرگاه در اثر اعمال آقای..... به گمرک ایران ضرر و زانی وارد شود و یا در اثر تخلف از مقررات گمرکی جریمه به او تعلق بگیرد ضرر و زیان وارده را جبران و جریمه متعلق را طبق نظر گمرک پرداخت نمایم».

د - برای هریک از این اشخاص پس از تسلیم معرفی نامه یا وکالتنامه (اصل یا رونوشت گواهی شده) و اسناد و مدارک مقرر رییس اداره در صورتیکه آنرا حایز شرایط تشخیص داد کارت مخصوصی مبنی بر حدود اختیاراتی که از طرف معرف یا موکل به دارنده آن داده شده است برای مدتی که از یکسال تجاوز نخواهد کرد صادر می‌نماید. کارتهای مزبور در دو نسخه صادر و به هر دو نسخه باید عکس دارنده آن الصاق و با دریافت پنجاه ریال به نسخه اول تمبر الصاق و ابطال شود.

نسخه اول کارت به ذینفع تسلیم نسخه دوم در پرونده مربوط به حق العمل کار معرف یا موکل ضبط می‌شود و اگر دارنده کارت مستخدم تجارتخانه باشد برای او پرونده مخصوصی باز و نگاهداری می‌شود.

تبصره - حق العمل کاران می‌توانند با توجه به حجم کار خود در گمرک عده لازم نماینده را با تشخیص رییس گمرک و رعایت مقررات مربوط معرفی نمایند.

ماده ۳۸۳ - حق العمل کار موظف است تمام عملیاتی را که در گمرک به وکالت اشخاص انجام می‌دهد در دفتر مخصوص ثبت نماید این دفتر به هزینه حق العمل کار طبق نمونه و دستوری که گمرک محل می‌دهد نگاهداری می‌شود و قبل از شروع به ثبت باید برگهای آن از طرف گمرک محل شماره گذاری و دفتر پلمپ شود و در اولین برگ مزبور نام و نشانی حق العمل کار و شماره و تاریخ پروانه صادره از گمرک ایران و همچنین تعداد برگهای آن قید و به امضای رییس گمرک برسد و سپس در مقابل رسید به حق العمل کار تسلیم شود.

ماده ۳۸۴ - رییس گمرک حق دارد هر موقعی که بخواهد دفتر حق العمل کار را رسیدگی کند و حق العمل کار موظف است به محض اخطار کتبی رییس گمرک دفتر خود را بلافاصله جهت رسیدگی به اختیار او بگذارد رییس گمرک یا نماینده او در هر دفعه که دفتر را رسیدگی می‌کنند باید رؤیت خود را با قید تاریخ در زیر آخرین ثبت آن یادداشت و امضاء نمایند.

ماده ۳۸۵ - حق العمل کار مکلف است دفتر مزبور را همیشه مرتب و بدون حک و خدشه نگاهدارد.

بخش دوم - تخلفات حق العمل کاران و مجازات آنها

ماده ۳۸۶ - هرگاه حق العمل کار در ضمن اشتغال به شغل حق العمل کاری در گمرک عمدا اظهارنامه خلاف واقع تنظیم و یا اقدامی برخلاف قانون و آییننامه گمرکی مرتکب شود که متضمن زیان مالی دولت باشد تخلف او به پیشنهاد گمرک در کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارت بازرگانی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و گمرک ایران رسیدگی و در صورت ثبوت تخلف طبق رأی قطعی کمیسیون مزبور پروانه حق العمل کار متخلف به طور موقت یا دایم باطل خواهد شد (ماده ۳۶ قانون امور گمرکی) چنانچه حق العمل کار در ارتکاب قاچاق گمرکی دخالت داشته باشد علاوه بر اجرای مقررات بالا مشمول مقررات قانون مرتکبین قاچاق نیز خواهد بود.

تبصره - هرگاه حق العمل کار متخلف از اشخاص حقوقی باشد مقررات این ماده هم شامل شخص حقوقی مزبور و هم شامل کسانی که در آن شخصیت حقوقی دارای حق امضاء بوده و اظهارنامه خلاف را امضاء کرده و یا در آن اقدام خلاف مداخله داشته‌اند می‌باشد و هرگاه حق العمل کار مزبور از اشخاص حقیقی باشد در مدت ممنوعیت نمی‌تواند به عنوان شخصی که دارای امضاء در یک شخصیت حقوقی حق العمل کاری است در امور حق العمل کاری گمرکی مداخله نماید.

ماده ۳۸۷ - گمرک هر محل باید برای هریک از حق العمل کارانی که با تحصیل پروانه مشغول حق العمل کاری در گمرک آن محل باشند پرونده مستقلی مرکب از سه پوشه نگهدارد.

اوراقی که در این پرونده‌ها همیشه باید موجود باشد به شرح زیر است:

پوشه اول - درخواست متقاضی برای تحصیل پروانه

رونوشت یا فتوکپی گواهی شده پروانه حق العمل کاری

فتوکپی گواهی شده کارت بازرگانی موضوع ماده ۳۷۷ این آیین نامه

ورقه رسید دفتر حق العمل کاری موضوع ماده ۳۸۳ این آیین نامه

پوشه دوم - یک نسخه از هر صورتمجلس تخلف یا صورتمجلس قاچاق که بر علیه او در گمرک تنظیم می‌شود.

پوشه سوم - هرنوع مکاتبات و مراسلات دیگری که در مورد شخص حق العملکار مبادله می‌شود.